

Östgötalinjen

Förord

5 Detta är Socialdemokraterna Östergötlands politiska inriktningsdokument för perioden 2019-2023. Östgötalinjen syftar till att ge förtroendevalda och ledande företrädare på olika politiska nivåer i hela Östergötland en politisk ram med de mest prioriterade politiska frågorna. Syftet är att dokumentet ska ge vägledning i vilka frågor vi prioriterar att driva internt inom partiet, till exempel på partikongress, eller genom profilering av Socialdemokraterna externt gentemot väljare och blivande medlemmar. Östgötalinjen kommer också följas upp och revideras i samband med 10 den årliga distriktskongressen under dess tidsperiod 2019-2023.

Förhoppningen är att dokumentet ska tydliggöra att vi är beroende av samarbete mellan lokal, regional och nationell politisk nivå för att nå vårt mål om en mer jämlik samhällsutveckling.

15 Gällande hälso- och sjukvårdspolitiken inför kommande mandatperiod beslutade distriktskongressen 2018 om ett mer omfattande hälso- och sjukvårdspolitiskt program. Distriktskongressen antog också en arbetsgivarstrategi som skall ligga till grund för vår politik i kommuner och region.

Arbetet med den långsiktiga utvecklingsstrategin Framtidspartiet mynnade ut i slutsatsen att vi ska sträva efter att vara ett kompetent, engagerat och öppet parti.

20

Kompetent, som i kunnig, seriös och stabil – vi klarar av att genomföra nödvändiga reformer och att styra.

Engagerat, vi är handlingskraftiga – vi ser samhällsproblem och gör något åt dem.

25 **Öppet**, för att vara framtidsinriktad måste man se omvärldsförändringar, vara välkomnande för nya idéer och villig att ta intryck av andra.

30 Genom att i arbetsgrupper ta fram politiska förslag som skickats ut på remissrunda och genom diskussioner om politiska vägval som grundar sig i vår vilja att förbättra samhället vi lever i är förhoppningen att Socialdemokraterna Östergötland lever upp till målsättningen om ett parti som är kompetent, engagerat och öppet.

Vår utmaning

35 Precis som i Sverige i övrigt, har många östgötar fått det bättre. Fler har fått ett arbete att gå till varje dag och en inkomst varje månad som ger människor större möjlighet att leva ett rikare liv. Detta speglas också i de senaste årens trender som

tydligt visar att fler östgötar reser utomlands på semester, äter på restaurang flera gånger i månaden och en ökning i nybilsförsäljningen än tidigare. Fler östgötar lever också ett längre och friskare liv. Hälsan hos befolkningen i länet som helhet utvecklas positivt och de flesta kan se fram emot ett både längre och friskare liv än tidigare generationer.

5 Trots denna utveckling känner många östgötar inte igen sig i beskrivningen ovan och merparten av östgötarna känner en oro över framtiden. Under de senaste åren har de socioekonomiska klyftorna i samhället vuxit, vilket också visas i hälsoläget. Utbildningsnivå, inkomst och levnadsvanor har ett tydligt samband med

10 befolkningens hälsotal och medellivslängd.

För oss socialdemokrater är denna samhällsutveckling inte tillräcklig, Sverige och Östergötland kan bättre!

Östergötlands partidistrikt strävar efter ett mer jämlikt samhälle som leder till att alla östgötar känner trygghet och framtidstro. För att nå detta övergripande mål krävs det hårda prioriteringar och ett disciplinerat fokus på de insatser som vi vet är grunden för ett gott liv och säkrar det trygga samhällets utveckling – utbildning och arbete.

Jobb och tillväxt för framtidstro

- Alla som kan jobba ska jobba. Att alla människor som kan arbeta också får möjlighet att göra det är den främsta jämlikhetsreformen, helt avgörande för varje individs frihet att
- 5 forma sitt eget liv men också för hela samhället.
- Genom arbetet får vi en tillhörighet. Man blir behövd. På arbetsplatsen möter vi olika människor, samarbetar och lär känna varandra och varandras olikheter. Det är också genom arbete, och den inkomst det ger, som vi skapar möjlighet för människor att fatta egna beslut och göra sina egna val. Det är också vårt gemensamma arbete
- 10 som finansierar en generell välfärd med hög kvalitet.
- Därför är arbete åt alla en av de viktigaste frågorna för oss socialdemokrater. Alla ska bidra efter sin förmåga och vi ska föra en politik som bidrar till att skapa fler jobb och för människor att kunna ta de jobb som finns. Politiken måste också säkerställa att den som står långt från arbetsmarknaden och är i behov av det, ska få stöd för att
- 15 kunna få eller förbättra sin förmåga till förvärvsarbete. Ska det lyckas måste vi arbeta inom flera politikområden, utgångspunkten är två delar av den jobbskapande politiken. Dels näringslivspolitik, hur vi skapar förutsättningar för företag att växa, fler företag att starta och utvecklas och dels hur vi genom politiska beslut kan använda vår gemensamma sektor för att skapa arbete åt alla.
- 20 Arbetsmarknaden i Östergötland utvecklas positivt med en kraftig ökning av nyanmälda lediga jobb och en sjunkande arbetslöshet. Men Östergötland har fler arbetslösa, fler i program och fler anställda med stöd än riket i övrigt.
- Samtidigt bedöms samtliga branscher, förutom jordbruken, växa eller ha oförändrat antal anställda under 2016 och 2017. Samtidigt som antalet nya arbetstillfällen och
- 25 sysselsättningen växer kraftigt i Östergötland och antalet som varslas är lågt finns det en vikande trend när det gäller antalet arbetslösa som får arbete. Orsaken är att det är brist på arbetskraft i de yrken som efterfrågas mest. Det hämmar tillväxten.
- Under de kommande åren kommer många som fått uppehållstillstånd att komma ut på arbetsmarknaden vilket riskerar påverka arbetslösheten negativt. För att den risken
- 30 ska minimeras behöver det säkerställas att funktioner och samverkansformer mellan samtliga berörda myndigheter (kommuner, region och statliga myndigheter) är hållbara över tid och utgår ifrån behov. Om vi inte lyckas få dessa nya svenskar i arbete kommer arbetslösheten öka ytterligare under de kommande åren som en följd av flyktingsituationen under 2015. Risken är särskilt stor för de kvinnor som saknar
- 35 erfarenhet av arbete utanför hemmet och som därför är i behov av extra stöd och insatser för att etablera sig på arbetsmarknaden.
- Förutsättningarna för att tillgodogöra oss denna nya arbetskraft är olika mellan kommunerna. Det är skillnader som vi behöver förhålla oss till när vi ser statistiken och när vi diskuterar möjliga vägar för att få fler i arbete. Utbildningsnivån varierar

mellan kommunerna i länet liksom övergångstalen till högskola och universitet. Det som dock är gemensamt i alla kommuner är att matchningen fungerar dåligt. Det vill säga att de som saknar arbete inte har den utbildning arbetsgivarna efterfrågar, samtidigt har vissa yrkesutbildningar svårt att fylla sina platser.

5

Dra fördel av all kompetens

10 Det krävs kraftfulla åtgärder för att matcha arbetskraften med arbetsgivarnas behov. Men det gäller också att hitta vägar för att ta till vara den idag outnyttjade kompetens som finns i form av språk och kultur. För att göra det är validering och utbildning en nyckel. Det behövs en kraftig utbyggnad både av Komvux och Yrkeshögskola. Länets kommuner och regionen liksom andra yrkesutbildningsanordnare måste dessutom gemensamt och tillsammans med Arbetsförmedlingen bygga ut valideringsmöjligheterna för vanligt förekommande yrken.

15 Ska vi på allvar ge många fler möjligheter att kunna arbeta krävs ytterligare satsningar på fler platser i vuxenutbildningen. Ska vi dessutom få utväxling av satsningarna krävs att de yrkesutbildningarna bygger på arbetsmarknadens behov. För att i större utsträckning komma dit är branscherna en nyckel. Därför är det också naturligt att utveckla samarbetsformer där vi tillsammans kan identifiera bristyrken samt initiera valideringar och utbildningar.

20 Samtidigt ser vi en utveckling där fler väljer att flytta till våra större städer. Den vanligaste förklaringsgrunden till urbaniseringen är att människor flyttar från glesbygd till städerna för att få arbete. Den bilden kommer att bli mer komplicerad under kommande år, inte minst mot bakgrund av flyktinginvandringen.

25 Om arbetstillfällena minskar i glesbygd p.g.a. företagsnedläggningar orsakade av arbetskraftsbrist så kommer trycket på bostadsbyggande och kommunal infrastruktur i städerna att öka ytterligare. Att vi lyckas med etableringen är därför viktigt ur förutom mänsklig, såväl näringspolitisk som regionalpolitisk och arbetsmarknadspolitisk synvinkel.

30 När det gäller de nyanlända så har de flesta 15-30 års arbetslivserfarenhet. Utbildningsnivån är viktig för den som är ung och ska få sitt första jobb men spelar i praktiken mindre roll om du kan dokumentera de färdigheter som du förvärvat i ett långt arbetsliv. Den möjligheten finns inte för de nya svenskarna. Därför är det helt avgörande att dessa får validera sina yrkeskunskaper utan att testerna samtidigt blir ett språktest. Rätt hanterat kan de nyanlända med andra ord vara en del av lösningen på arbetskraftsbristen. Mot denna bakgrund är det helt avgörande att etableringen i Arbetsförmedlingens regi bedrivs så att de nya svenskarna så snabbt som möjligt under etableringsfasen kommer in på arbetsplatser i första hand på bostadsorten i form av praktik och liknande.

Ytterligare ett hinder för att Sverige snabbt ska kunna tillgodogöra sig det resurstillskott som de nyanlända utgör är komplexiteten i de olika stödformerna för inträde på arbetsmarknaden som finns idag. Det måste bli enklare för presumtiva arbetsgivare att veta vilka förutsättningar som gäller.

5 För att kunna ta tillvara nya östgötars erfarenhet och dra fördel av östgötarnas kompetens ska socialdemokrater i Östergötlands partidistrikt under perioden 2019-2023 verka för att:

- Stärka kopplingen mellan etablering/svenskundervisning och företag/arbetsgivare.
- 10 - Skapa öppna förskolor med språkinriktning
- Rikta särskilda insatser riktade mot utrikesfödda kvinnor
- Säkerställa att goda förutsättningar skapas för samverkan mellan myndigheter
- Förenkla de olika stödformer som finns för subventionerade anställningar.
- Utveckla möjligheten att studera med a-kassa.
- 15 - Bygga ut yrkesutbildningar för att förbättra matchning
- Fortsätta jobba för att en permanentning och utvidgning av Kunskapslyftet

Insatser med direkt effekt

20 Bristen på arbetskraft påverkar även den offentliga sektorn. Möjligheten att rekrytera den personal som behövs inom vården och skolan blir allt tuffare i takt med att befolkningen och därmed behoven ökar. Samtidigt vet vi att om den offentliga sektorn växer och anställer så driver den också tillväxten i andra sektorer. Genom en klok politik i kommuner och regioner kan vi alltså både påverka arbetslösheten och driva tillväxten.

25 I vårt starka samhälle jobbar alla som kan jobba. Det finns meningsfulla uppgifter i kommunerna och i den ideella sektorn som skapar värde i samhället. Därför är det viktigt att använda möjligheten att inrätta så kallade extratjänster som den socialdemokratiskt ledda regeringen gav möjlighet till – jobb med riktig lön där den som jobbar gör nytta och bidrar till att bygga ett tryggare Sverige.

30 Under ett antal år har den personal som finns fått fler arbetsuppgifter, ibland sådana som tidigare gjordes av andra. Vi behöver naturligtvis fortsätta att rationalisera där det är nödvändigt och naturligt men ibland slår det också snett. Genom att anställa andra kompetenser där kraven på formell kompetens kan vara lägre möjliggör vi för många att få ett arbete samtidigt som vi frigör tid för annan personal. På det sättet

35 stärker vi kvaliteten samtidigt som fler får arbete.

För att insatser med direkt effekt ska bli verklighet ska socialdemokrater i Östergötlands partidistrikt under perioden 2019-2023 verka för att:

- Skapa modell för språkträning för anställda i välfärden som behöver förbättra sin svenska

- Utveckla möjligheten för att fler personalgrupper kan arbeta i skolan och omsorgen, som syftar till att avlasta yrkesgrupper i bristyrken.
 - Utveckla möjligheten för mer personal i skolan och omsorgen, för chefer och ledare.
- 5
- Införa mentorer för eleverna som avlastar med allehanda stöd.
 - Utveckla möjligheterna för fler traineejobb i olika varianter.

Vägen till fler små och medelstora företag

10 Utgångspunkten när vi talar om sysselsättning är att alla som kan ska arbeta och att man ska kunna leva på det jobb man har. Med schyssta villkor, löner som går att leva på och trygga anställningar bygger vi såväl starkare företag som samhälle. Heltid ska vara normen på arbetsmarknaden, det är grundbulten i vår sysselsättningspolitik.

15 Det finns dock situationer där deltid kan vara en möjlighet för den enskilde. I en del fall vill man kombinera ett deltidsarbete med studier eller andra jobb. Man kanske prövar att starta eget samtidigt som man har ett deltidsjobb. Här finns det skäl att fundera över hur regelverken ser ut när man ska kvalificera sig för sjukförsäkringen, a-kassan eller pensionssystemet. Dessutom finns det idag situationer där arbetsgivare utnyttjar dessa gränsdragningar, alltså anställer precis under gränsen för att minska utgifterna. Det drabbar dock arbetstagaren. Samtidigt finns det möjligheter med 20 deltidarbetet. Klokt använt kan vi skapa förutsättningar för fler att starta företag och ge en god startsträcka.

A-kassan, sjukförsäkring och andra system tillsammans med deltidsmöjlighet behöver arbeta tillsammans med nya lösningar för att underlätta övergången från anställd till egenföretagare utan att initialt äventyra tryggheten. En översyn av dessa regelverk i 25 syfte att öka tryggheten för de som arbetar deltid och samtidigt skapa förutsättningar att prova nya saker skulle kunna innebära fler små och nya företag. Ska det bli lyckosamt krävs att man redan från början utgår från att företagen i dessa fall ska bli bärkraftiga över tid och att den som väljer att starta ett eget företag därmed kan leva på det.

30 Den största tillväxten sker idag i små och medelstora företag, dessutom är det många nya företag som från start växer oerhört snabbt. Vi socialdemokrater vill stärka förutsättningarna för att kunna bedriva företagsamhet i hela länet. Därför behöver vi arbeta med stöd och åtgärder som gör att dessa företag har möjlighet att växa.

35 Bland annat bör vi stärka dessa företags ställning gentemot de storföretag som de ofta är underleverantörer till. Om en privatperson handlar en vara eller tjänst av ett företag finns flera olika lagar som skyddar konsumenten. Om en liten företagare gör affärer med ett stort företag så anses de jämnstarka och inget skydd erbjuds den lille företagaren som inte har tillgång till ett koppel företagsjurister. Ett konkret exempel är betalningsfristerna som storföretagen ändrar under löpande avtalsperiod utan att

det lilla företaget har en chans att påverka. Effekten blir att det lilla företaget får låna istället för det stora och ofta till en högre ränta.

- 5 Vi ser också att idag går företagsstöd och projektmedel främst till män och mansdominerade branscher. För att nå ett hållbart företagsklimat krävs ett öppet näringsliv där alla människors erfarenheter och kompetenser tas tillvara, det skapar ett bättre resursutnyttjande, stärkt innovationsförmåga och ökad attraktivitet.

För att fler små och medelstora företag ska starta ska socialdemokrater i Östergötlands partidistrikt under perioden 2019-2023 verka för att:

- 10 - Stärka de små och medelstora företagens ställning.
- Skapa förutsättningar för fler och växande små och medelstora företag genom att förbättra tillgången till finansiering
- Göra det enklare och tryggare att starta och driva företag.
- Möjliggöra för fler vägar för de som vill starta företag.
15 - Öka tryggheten för de som arbetar deltid.

Stärk den lokala förankringen

- 20 Vi lever i en värld där rörligheten ökar. Företag och idéer köps upp och arbetstillfällen har lättare att flytta mellan regioner och världsdelar. Rörlighet och handel med andra länder är naturligtvis bra, och något vi vill dra nytta av. Baksidan är framförallt att produktion riskerar att flytta. Därför ser vi en stor vinst i att många små och medelstora företag har en lokal förankring och väljer att utveckla sin verksamhet här. Därför är det viktigt att vi på olika sätt stöttar dem i deras utveckling.

- 25 I det perspektivet är en väl fungerande infrastruktur viktig. Inte minst handlar det om att kunna driva företag i alla delar av Östergötland. Därför måste utbyggnaden av bredband intensifieras, vägnätet förbättras och kollektivtrafiken utvecklas ytterligare. Vi måste ytterligare utveckla arbetet med att ge nystartade företag så bra start som möjligt. Det gäller t.ex. utbildningsinsatser, start- och drivbänksverksamhet och
30 nätverksbyggande.

- Länets kommuner och regionen svarar genom våra offentliga upphandlingar för en stor efterfrågan inom vårt område. Denna upphandling måste användas mera offensivt för att skapa förutsättningar för tillväxt. Det kan ske genom krav på innovativa lösningar, miljökrav, kollektivavtal och sociala krav. Upphandlingar kan
35 dessutom utformas så att även mindre och medelstora företag kan lämna anbud. Genom detta kan vi bidra till produktutveckling och ökad sysselsättning.

Det kommer att investeras för miljarder i Östergötland de kommande tio åren. Dels genom de statliga investeringarna och dels genom de följdinvesteringar som inte

minst Linköpings kommun och Norrköpings kommun står inför. Rätt hanterat i alla de upphandlingar som ska göras av både stat och kommuner kommer vi få en stor utväxling i regionen.

För att stärka den lokala förankringen och få företag att stanna ska

5 socialdemokrater i Östergötlands partidistrikt under perioden 2019-2023 verka för att:

- Utveckla arbetet med upphandlingar för att stärka företag lokalt och regionalt.
- Utveckla arbetet med samverkansformer för företags- och produktutveckling lokalt och regionalt.
- Bredbandsutbyggnad sker så att alla östgötar har möjlighet till bredband år 2021.

Stärk utvecklingskraften

- 15 På Linköpings Universitet bedrivs det forskning i världsklass på flera områden, både vad gäller teknisk utveckling och så kallade mjuka sektorer. En del av forskningen leder i sin tur till konkreta idéer som kan omsättas till tjänster eller produkter. På samma sätt sker också en produktutveckling i många företag. Företagen kan dock sakna resurser för att utveckla sina idéer eller för att undersöka om det finns en
- 20 marknad för en produkt. Andra svårigheter kan exempelvis vara att hitta samarbetspartners som kan kommersialisera produkten.

- Det finns redan idag olika former för samverkan mellan universitet, företag och det offentliga. Bland annat handlar det om att ett företag kan be studenter ta sig an en idé och utveckla den till en färdig produkt. Det kan i sin tur leda till att företaget får en
- 25 egen ny produkt eller att studenterna startar ett nytt företag. För små och medelstora företag ges möjligheten till ökad tillgång till kompetens och tillväxtkraft Vi vill utveckla den verksamheten och på ett mera aktivt sätt sprida kunskap om de möjligheter som redan finns.

- Det finns en stor potential för en ung generation att vidareutveckla och göra
- 30 befintliga företag mer innovativa. Det är därför av stor vikt att underlätta finansieringen för att ta över företag som behöver generationsväxling. Särskilt fokus bör läggas på att skapa bättre förutsättningar för kvinnor att starta företag.

- Vid sidan av att använda rätt kompetens krävs också kapital för att intressanta
- 35 forskningsresultat ska leda till kommersiellt gångbara produkter, utveckling och att få produkten kommersiellt gångbar. Vi ser därför ett behov av att komplettera en mer aktiv offentlig upphandling med en regional fond som kan bidra till denna del av produktutvecklingen. Genom dessa åtgärder kan vi fånga upp idéer som idag riskerar att aldrig utvecklas till färdiga produkter.

För att ta tillvara och stärka utvecklingskraften ska socialdemokrater i Östergötlands partidistrikt under perioden 2019-2023 verka för att:

- Förstärka arbetet med nätverksbyggande mellan företag, universitet och det offentliga.
- 5 - Hitta former för att möjliggöra för fler företag att utveckla och kommersialisera idéer.

10

15

20

Ett tryggt och hållbart Östergötland

Trots en positiv ekonomisk utveckling i samhället känner många oro inför framtiden och en av anledningarna är de växande samhällsklyftorna. Ett mer segregerat samhälle gör att människor känner minskad tillit till att de gemensamma lösningarna på samhällsproblemen räcker till. Många blir varje dag påmind om en orättvis värld när man ser på nyhetssändningarna som rapporterar om en orolig omvärld med krigshärdar och klimatförändringar som tvingar många människor på flykt. Vår uppgift som socialdemokrater är att bygga ett robust och hållbart samhälle som klarar framtidens utmaningar.

10 En trygg etablering

Under de senaste åren har 340 000 människor sökt asyl i Sverige och av dessa har cirka 10 000 personer bosatt sig i Östergötland. Denna situation ställer samhället inför stora utmaningar och för att kunna möta varje enskild individ och ge den bästa starten i samhället behöver alla kommuner hjälpas åt att ta emot de nya svenskarna.

15 De kommuner som har bäst utgångsläge har ett särskilt ansvar för att ge nyanlända en snabbare väg in i samhället och speciellt in på arbetsmarknaden. För att skapa möjligheter för ett men mer hållbar samhällsutveckling med större sammanhållning behöver EBO-systemet förändras, i dagsläget leder möjligheten till eget boende till ökad segregation och trångboddhet. Möjligheterna att starta långsiktiga insatser redan under etableringstiden måste öka.

20 På sikt ska permanenta uppehållstillstånd ska vara huvudregel när det gäller skyddsbehövande som har rätt att stanna i Sverige. Tidsbegränsade uppehållstillstånd har flera negativa konsekvenser när det gäller möjligheten för den som befinner sig i Sverige att integreras i det svenska samhället.

25 Alla människor som kommer till Sverige ska integreras så fort som möjligt. Nyckeln till en bra och trygg framtid är utbildning, jobb och bostad. Genom att få in nyanlända och invandrare i språkutbildning redan från dag 1 de vistas i Sverige, kan fler ta del av vårt samhälle snabbare. Det ska vara huvudregel att ha snabbspår in till utbildning och jobb. Snabbspåret ska även innebära att varje individs tidigare kunskaper valideras för att utbildning och jobb kan anpassas. Då det idag saknas 100 000 jobb i Sverige behöver arbetsmarknaden få till en bättre matchning mellan rätt kompetens och lediga jobb. På så sätt kan validering och snabbspår vara ett bra verktyg för att öka sysselsättningen hos nyanlända personer till Sverige och

35 Östergötland.

För att alla nya östgötar ska kunna få en bra start ska Östergötlands partidistrikt under perioden 2019-2023 verka för att:

- Alla kommuner i landet delar på ansvaret att välkomna nyanlända.

- EBO-systemet reformeras för att minska segregationen och trångboddheten.
- Möjligheterna att starta långsiktiga insatser under etableringstiden ökar.
- Permanenta uppehållstillstånd ska vara huvudregeln.

5

Tillit och samhällsnärvaro

För att lyckas skapa ett mer jämlikt samhälle med stark framtidstro är det viktigt att alla, oavsett var man bor eller var i livet man befinner sig, känner tillit till samhället.

10 Det förutsätter att man får ta del av samhällets tjänster när man behöver dem. Såväl stat som kommun måste garantera medborgare över hela länet en god service. Platser där det offentliga drar sig tillbaka hamnar ofta i en negativ utvecklingspiral. Snabba kommunikationer och service i hela länet är en förutsättning för att hela Östergötland ska växa och utvecklas.

15 Polisen fyller en viktig funktion i det trygghetsskapande arbetet. Uppklarandegraden av vardagsbrott måste öka och polisen måste bli bättre på att återkoppla vad som händer till dem som drabbas. Polisens roll blir såklart extra tydligt när något allvarligt inträffar och polisen och övriga blåljusverksamheter måste ha snabba inställetider i hela länet. Var du än bor i Sverige ska du känna trygghet och tillit till samhället. Varje medborgare ska inkluderas i skydds nätet som samhället tillgodoser.

20

För att alla östgötar ska känna tillit till samhället och erbjudas en bra service ska socialdemokrater i Östergötlands partidistrikt under perioden 2019-2023 verka för att:

- Polisen har en kontinuerlig närvaro och snabb inställetid i hela länet.
- 25 - Uppklarandegraden av brott ökar.
- Kommuner och stat tar gemensamt ansvar för att trygga en god servicenivå i hela länet.
- Verka för att staten möjliggör för anställande av fler poliser.

30 Trygg bostad till alla

En viktig komponent för länets fortsatta tillväxt är bostadsbyggandet. De senaste åren har bostadsbyggandet i länet satt fart, men produktionen av nya bostäder motsvarar inte befolkningstillväxten vilket gör läget på bostadsmarknaden mycket ansträngd och det råder bostadsbrist i hela länet. En bostad är en rättighet för alla, 35 därför ska vi verka för en högre byggtakt och en flytta-hemifrån-garanti för unga i Östergötland. Fler unga måste kunna få en nyckel till sitt första egna hem när man vill flytta hemifrån.

40 För att nå ett mer sammanhållet samhälle är det av största vikt att bygga många olika former av bostäder med olika upplåtelseformer i samma bostadsområde. På detta sätt

kan vi sakta bryta den ökade bostadssegregation som finns i många av Östergötlands kommuner idag. Att komplettera äldre bebyggelse räcker dock inte för att bryta dagens segregation på bostadsmarknaden, takten i bostadsbyggandet behöver vara fortsatt hög.

5

För att öka möjligheterna att det byggs fler bostäder med olika boendeformer behöver staten fokusera investeringsstödet för nyproduktion till hyresrätter. För att få ner byggkostnaderna och i förlängningen även boendekostnaderna, bör staten även hjälpa till med att ta fram regler för typhus. En annan förutsättning för att öka byggandet är att lokalisera och detaljplanelägga mark. Idag finns många hinder innan byggandet kan starta. Ett fungerande kreditgarantisystem för byggherrar skulle öka byggandet och fler och mindre bolag skulle få möjlighet att expandera. En översyn och revidering av strandskyddet skulle också möjliggöra byggandet på fler attraktiva sjönära tomter i glesbygd.

10

15

För att minska segregationen i samhället krävs fler visioner kring implementeringen av blandad bebyggelse vid nybyggnation och ombyggnad av befintliga områden. På så sätt kan människor med olika bakgrunder och inkomster som bor i olika boendeformer mötas i samma område. Att segmentera de homogena områden med samma typ av bebyggelse spär på den segregation som idag är ett problem ur ett jämlikhetsperspektiv. Därför borde vi tänka nytt för framtiden vid bostadsbyggnation.

20

25

På sikt ska Socialdemokraterna i Östergötland verka för en bostadsgaranti för studenter i studentstäderna Norrköping och Linköping. Studenter från hela landet som flyttar till länet borde vara garanterade en bostad vid ankomst. Därför måste byggnationen av studentbostäder, som är små och billigare, prioriteras. Studenter som blir antagna till universitetet ska inte behöva tacka nej till sin drömutbildning på grund av bostadsbrist.

30

Socialdemokraterna i Östergötland ska värna om en trygg och bred bostadsmarknad där marknaden inte ska sätta hyrorna för hyresrätter, där bostadsbristen ska tas på allvar och där fler ska ha rätt till att flytta hemifrån.

35

För att alla östgötar ska ha en bra bostad ska socialdemokrater i Östergötlands partidistrikt under perioden 2019-2023 verka för att:

- Investeringsstödet för nyproduktion fokuseras till hyresrätter.
- Regler för typhus arbetas fram.
- Införa ett statligt kreditgarantisystem för att förbättra möjligheterna att bygga bostäder i hela landet.
- En översyn och revidering av strandskyddet görs för att möjliggöra fler byggnationer.

40

- Ett ökat byggande av studentbostäder genom ett statligt investeringsstöd.
- Minska segregationen genom att få till en blandad bygg-och upplåtelseform vid nybyggnation.
- Fler trygghetsboenden för den äldre generationen.
- 5 - Ta ställning mot marknadshyror.
- En flytta hemifrån-garanti för länets alla unga.
- Begränsa möjligheten att överklaga detaljplaner.
- På sikt verka för att införa studentbostadsgaranti i Norrköping och Linköping.

10

Infrastruktur och kommunikationer

Det hållbara samhället kan vi bygga genom att satsa på modern infrastruktur och kommunikationer. Sverige och Östergötland ska vara framgångsexempel när det kommer till kollektivtrafik, trafikplanering och transporter. Målet ska vara en fossilfri

15 värld. Dit når vi genom gemensamma investeringar i vårt samhälle där politiken går före med reformer. Inte enbart genom marknadslösningar. Infrastrukturen är avgörande för full sysselsättning och ett hållbart samhälle i framtiden.

För framtidens skull är det viktigt med långsiktiga investeringar som gynnar arbetspendling till och från tillväxtregioner samt resor mellan kommuner. Att välja fossilfritt framför fossila bränslen ska vara enkelt för alla medborgare. Vi har sedan länge bestämt oss för att satsa på tåg och därmed höghastighetståg som är det moderna transportmedlet. Ostlänken är en stor del i omställningen och utvecklingen för oss östgötar och resten av södra Sverige. När vi satsar på tåg ska vi också se till

20 att fler godståg kan tillföras för att avlasta den tunga lastbilstrafikens transporter.

Kollektivtrafiken i form av bussar, tåg och spårvagnar är en mycket angelägen del för att bygga ihop stad och landsbygd. För att kunna bo på landsbygden måste man också kunna ta sig därifrån. Kollektivtrafiken ska vara tillgänglig och billig så att fler

30 kan nyttja den. Kollektivtrafikens utbyggnad är nödvändig om vi ska få fler att välja bort bilresorna och därmed minska utsläppen av fossila växthusgaser.

En viktig del för minskad bilkörning i framtiden är att satsa på det gemensamma ägandet när det kommer till fordon. En ambitiös vision för framtiden är att varje nytt bostadsområde som byggs ska tillhandahålla en bilpool där områdets invånare får

35 tillgång till fossilfria hyrbilar. På så sätt kan man minska människors bilåkande i varsin bil.

För att alla östgötar ska ta del av en modern och hållbar infrastruktur ska Socialdemokraterna i Östergötlands partidistrikt under perioden 2019-2023 verka för att:

40

- Investeringar görs i järnvägsnätet i hela Östergötland.
- Ostlänken ska genomföras och tas i bruk.
- Fler transporter ska ske via fossilfria transportmedel.
- Kollektivtrafiken byggs ut och görs mer tillgänglig i hela länet.
- 5 - Fler laddstolpar som möjliggör för fler elfordon.
- Fler säkra och effektiva cykelvägar i alla kommuner.
- Att på sikt införa bilpooler i varje nybyggt bostadsområde för att gynna kollektiva transporter.

10 Klimat och miljö

Den hållbara utvecklingen ska genomsyra vårt samhällsbygge. Klimatet är en ödesfråga för vår planet. Därför måste alla länder och regioner ta sitt fulla ansvar för att bromsa den globala uppvärmningen och efterföljande konsekvenser. Vårt samhälle måste stå rustat för framtidens utmaningar. Östergötland ska vara en stor del av utvecklingen. Vi ska kämpa för investeringar i jordbruk, grön omställning, infrastruktur och hållbar industri.

Vårt län präglas av flera olika miljöer. Från skärgård, kust och fjordar till odlingslätter och täta skogar. För att bevara vår anrika natur behövs en modig politik som värnar om naturskydd och miljövard. I det arbetet finns stor potential för nya jobb som kan träda in på arbetsmarknaden.

Industrierna i länet är viktiga pelare för arbetsmarknaden och ekonomisk tillväxt. För att få ner utsläppen från våra industrier krävs modig politik som gör skillnad. Vi behöver olika lösningar som i praktiken gynnar ny grön teknik och innovationer som minskar utsläppen. En ny förnybar energi ska i största möjliga mån vara grundläggande för våra industriers energitillförsel.

För att gynna våra lokala jordbrukare behöver vi satsa på närodlat och närproducerad mat till vår välfärd och våra kommuner. Genom att se till att kommun och region i största möjliga mån väljer närproducerad mat vid upphandlingar av kost gynnas Östergötlands lantbrukare.

Ett stort problem för våra ekosystem i naturen är rester från läkemedel som släpps ut via avloppssystem. Läkemedelsrester skapar en farlig miljö för djur och växter som lever nära vattendrag. Sveriges första reningsverk för läkemedel infördes i Linköpings kommun år 2017. Sådan teknik borde tillämpas i hela länets kommuner. Därför borde Socialdemokraterna i Östergötland verka för att staten tar större ansvar för reningsverk i naturen för läkemedel.

40

För att alla östgötar ska ta del av en ambitiös och kraftfull miljöpolitik ska Socialdemokraterna i Östergötlands partidistrikt under perioden 2019-2023 verka för att:

- 5
 - Närproducerad mat bör vara prio vid upphandlingar av mat i kommunerna.
 - Östergötland ska vara fossilfritt senast år 2030 i linje med det nationella målet.
 - Utsläppsrätter för industrierna.
 - Ambitiösa kollektivtrafiksatsningar.
- 10
 - Verka för rening av havs-och skärgårdsmiljö för ett friskare Östersjön.
 - Verka för giftfria miljöer och utfasning av farliga kemikalier inom regionen.
 - Verka för att fler reningsverk för läkemedel tillämpas i naturen i hela länet.

En levande kulturpolitik - för alla

- 15 Samhället byggas starkare av en bred politik för kultur och fritid. I varenda kommun i Östergötland ska en meningsfull fritid finnas nära till hands. Idrottsrörelsen är en stor kärna i fritidslivet. Den ska präglas av mångfald och jämställdhet och med olika åldersgrupper. Den är en viktig pusselbit för att minska segregationen.
- 20 Kulturen i Östergötland ska blomstra och livnära sig på en bred verksamhet. Folkbiblioteken, teatrarna, konserterna, konsten och föreningslivet. Alla är viktiga beståndsdelar för att skapa breda mötesplatser för alla östgötar. En viktig del i steget mot att kultur ska vara för alla är att göra entrén till museer avgiftsfria för de som ägs regionalt. På så sätt kan fler ta del av den enorma kunskapen som finns att tillgå.
- 25 Kultur ska inte vara en klassfråga.

För att alla östgötar ska ta del av en levande kulturpolitik ska Socialdemokraterna i Östergötlands partidistrikt under perioden 2019-2023 verka för att:

- 30
 - Införa fri entré till regionala museer i hela Östergötland.
 - Höja stödet till kulturverksamheter.
 - Satsa på kultur- och musikskolor.
 - Främja bibliotekens verksamheter.
 - Skapa fler mötesplatser där konsten kan få leva fritt.
- 35
 - Att tjejer och killar kan delta i idrottsrörelsen på lika villkor.
 - Att alla kan ta del av idrottsrörelsen till låga kostnader.
 - Att se till att fler skolor och fritids inför mer fysisk aktivitet för eleverna.

40

Tillit och samhällsnärvaro

För att lyckas skapa ett mer jämlikt samhälle med stark framtidstro är det viktigt att alla, oavsett var man bor eller var i livet man befinner sig, känner tillit till samhället. Det förutsätter att man får ta del av samhällets tjänster när man behöver dem. Såväl stat som kommun måste garantera medborgare över hela länet en god service. Platser där det offentliga drar sig tillbaka hamnar ofta i en negativ utvecklingsspiral. Snabba kommunikationer och service i hela länet är en förutsättning för att hela Östergötland ska växa och utvecklas.

Polisen fyller en viktig funktion i det trygghetsskapande arbetet. Uppklarandegraden av vardagsbrott måste öka och polisen måste bli bättre på att återkoppla vad som händer till dem som drabbas. Polisens roll blir såklart extra tydligt när något allvarligt inträffar och polisen och övriga blåljusverksamheter måste ha snabba inställelsetider i hela länet.

För att alla östgötar känna tillit till samhället och erbjudas en bra service ska socialdemokrater i Östergötlands partidistrikt under perioden 2019-2023 verka för att:

- Polisen har en kontinuerlig närvaro och snabb inställelsetid i hela länet.
- Uppklarandegraden av brott ökar.
- Kommuner och stat tar gemensamt ansvar för att trygga en god servicenivå i hela länet.
- Kommunikationer binder samman Östergötland och bidrar till tillväxt.

Trygg bostad till alla

En viktig komponent för länets fortsatta tillväxt är bostadsbyggandet. De senaste åren har bostadsbyggandet i länet satt fart, men produktionen av nya bostäder motsvarar inte befolkningstillväxten vilket gör läget på bostadsmarknaden mycket ansträngd och det råder bostadsbrist i hela länet.

För att nå ett mer sammanhållet samhälle är det av största vikt att bygga många olika former av bostäder med olika upplåtelseformer i samma bostadsområde. På detta sätt kan vi sakta bryta den ökade bostadssegregation som finns i många av Östergötlands kommuner idag. Att komplettera äldre bebyggelse räcker dock inte för att bryta dagens segregation på bostadsmarknaden, takten i bostadsbyggandet behöver vara fortsatt hög.

För att öka möjligheterna att det byggs fler bostäder med olika boendeformer behöver staten fokusera investeringsstödet för nyproduktion till hyresrätter. För att få ner byggkostnaderna och i förlängningen även boendekostnaderna, bör staten även hjälpa till med att ta fram regler för typhus. En annan förutsättning för att öka byggandet är att lokalisera och detaljplanelägga mark. Idag finns många hinder innan byggandet kan starta. Ett fungerande kreditgarantisystem för byggherrar skulle öka

byggandet och fler och mindre bolag skulle få möjlighet att expandera. En översyn och revidering av strandskyddet skulle också möjliggöra byggandet på fler attraktiva sjönära tomter i glesbygd.

5 **För att alla östgötar ska ha en bra bostad ska socialdemokrater i Östergötlands partidistrikt under perioden 2019-2023 verka för att:**

- Investeringsstödet för nyproduktion fokuseras till hyresrätter.
- Regler för typhus arbetas fram.
- Införa ett statligt kreditgarantisystem för att förbättra möjligheterna att bygga bostäder i hela landet.
- En översyn och revidering av strandskyddet görs.

En trygg välfärd som går att lita på

15 Socialdemokraterna i Östergötland vill bygga samhället starkt, där den generella välfärden ökar tryggheten för den enskilde och ökar friheten för alla. Det är ett samhälle som klarar av att ge stöd till alla människor då behov finns, men också ett samhälle där alla bidrar efter förmåga. Satsningar på välfärdens innehåll och kvalitet går före stora skattesänkningar.

20 Vi står inför stora utmaningar i framtiden med tanke på demografin förändringar och kompetensförsörjningen inom välfärden. För att östgötarna även i framtiden ska känna att de har tillgång till en trygg välfärd som går att lita på måste länets kommuner tillsammans med regionen samverka och samarbeta, inte minst inom vård och omsorg samt tillsammans motverka skillnaderna som finns inom folkhälsa.

30 En av de viktigaste uppgifterna för oss socialdemokrater är att sluta det hälsogap som finns i samhället. Vårt mål är att skapa förutsättningar för alla att kunna påverka sin tillvaro. Alla oavsett talang, intresse, yrkesval eller boendeplats ska ges möjlighet att utvecklas och leva i sociala och ekonomiska sammanhang där man kan känna gemenskap, arbetsglädje, hopp och framtidstro.

35 Sverige är ett fungerande välfärdsland. En av de viktigaste komponenterna för att nå en välfärd i världsklass är att det finns kompetenta medarbetare som trivs och kan utvecklas i sitt arbete.

Den offentliga sektorn är en mycket stor arbetsgivare, vilket medför ett stort ansvar. Socialdemokratisk arbetsgivarpolitik ska stärka medarbetarnas arbetsvillkor och arbetsmiljö.

40 Rätt person ska göra rätt saker inom sektorn. Låt proffsen vara proffs. Alla tjänar på det.

Vi vill avskaffa allmän visstidsanställning, motverka ofrivilliga delade turer och hyvling av arbetstid, och fortsätta göra heltid som norm i den offentligt finansierade välfärden genom kollektivavtal och direkta insatser i kommun och region/landsting.

- 5 Vi socialdemokrater har kommit en bit på vägen för att nå ett jämställt samhälle, men det finns mer att göra. Vi behöver ge fler barnfamiljer mer tid för gemenskap, umgänge och återhämtning. Därför vill vi införa en veckas extra betald föräldraledighet årligen för varje förälder med barn mellan 4 och 16 år att ta ut när barnen är lediga.
- 10 Högre pensioner. Sveriges pensioner är för låga. De som jobbat och slitit för att göra kommande generationers liv möjliga förtjänar hela samhällets respekt. Pension är uppskjuten lön och ska därför beskattas som lön. Vi vill öka inbetalningarna till det allmänna pensionssystemet för att långsiktigt säkra pensionerna.
- 15 Att allt fler lever längre är ett av världsstatens hedermärken. Vi ska utveckla äldreomsorgen, som hålla hög kvalitet. Alla har rätt till ett självständigt liv så långt upp i åldrarna som möjligt, i social gemenskap och med fysiskt aktiva liv.
- 20 Socialdemokratiska reformer och beslut har möjliggjort att fler studerar på universitet och högskola. Detta innebär att många gör en senare entré på arbetsmarknaden. Dagens pensionssystem behöver anpassas efter dagens förutsättningar. I arbetet med att garantera fortsatt hög välfärd är införande av en differentierad pensionsålder intressant.
- 25 **För att kunna bygga ett starkt samhälle med en trygg välfärd som går att lita på ska socialdemokrater i Östergötlands partidistrikt under perioden 2019-2023 verka för att:**
- Kommuner och regionen samverkar och samarbetar, inom vård och omsorg
 - 30 och tillsammans motverkar skillnaderna som finns inom folkhälsa.
 - Sluta det hälsogap som finns i samhället inom en generation
 - Stärka medarbetarnas arbetsvillkor och arbetsmiljö.
 - Ge fler barnfamiljer mer tid för gemenskap, umgänge och återhämtning.
 - Reformera och modernisera pensionssystemet
 - 35 - Höja pensionerna och öka kvalitén i äldreomsorgen

40

Vård av världsklass

Målet för den socialdemokratiska hälso- och sjukvårdspolitiken är en god och jämlik hälsa för alla. Skillnaden i hälsa och livsvillkor är i Östergötland fortfarande för stora. Det vill vi socialdemokrater ändra på. Alla har rätt till god hälsa och goda livsvillkor.

5 För att nå dit är hälso- och sjukvården en viktig del. Sjukvården i Östergötland skall kännas trygg och vara rättvis. Den som har störst behov skall gå först.

Vården måste finnas nära medborgarna, vi vill därför arbeta för att ställa om vården till medborgarna genom bland annat mobila lösningar. Vi vill underlätta och förenkla för medborgaren genom en omställning av vården. Som medborgare ska man känna sig trygg i att vården finns nära när man behöver den.

10

Utveckla vårdcentralerna. Grunden och basen för vår hälso- och sjukvård är den vård som erbjuds närmast oss i vardagen- för de allra flesta av oss är detta vårdcentralerna. Förtroendet för vårdcentralerna i länet behöver bli starkare. Tillgängligheten behöver förbättras och vårdcentralerna behöver också utvecklas genom att fler kompetenser knyts till verksamheten för att kunna ta hand om besvär och ohälsotillstånd bättre. Olika digitala lösningar för att komma i kontakt med din vårdcentral är också viktigt att utveckla. Det kan handla om att själv boka tid för provtagning eller återbesök via webben.

15

20 Sverige har en vård av världsklass men alltför många upplever tyvärr en för lång väntan och problem med tillgängligheten. Socialdemokraterna vill ha en tillgänglig vård utan onödig väntan, därför vill vi införa ett patientkontrakt som innebär att vården tillsammans med patienten tar fram en tidsplan för remisser, återbesök och eventuella behandlingar direkt.

25

För att kunna behålla och utveckla en hälso- och sjukvård med hög kvalitet är möjligheten att rekrytera medarbetare med rätt kompetens helt avgörande. Bristen på utbildad och erfaren personal är idag stor. För att motivera fler att välja yrken inom vården i första hand behövs tydliga utvecklings- och karriärvägar för undersköterskor och sjuksköterskor. Nationella kriterier för dessa yrkesgrupper och deras möjligheter för vidareutveckling inom yrket skulle tydliggöra yrkesrollen och därmed hjälpa till att höja statusen för yrket. Då behovet är stort, även i överskådlig framtid, behöver utbildningsplatserna ökas.

30

35

För att

- Utöka antalet ST-block inom allmänmedicin.
 - Den digitala tillgängligheten till vårdcentralerna och 1177 ska ökas.
 - Införa patientkontrakt för full delaktighet och en vårdprocess utan onödig väntan.
 - Införa nationella utvecklings- och karriärvägar för undersköterskor och sjuksköterskor.
- 40

Kunskap gör Östergötland starkt

- En av de viktigaste grunderna för att ett samhälle ska få modiga, kunniga, demokratiska och självständiga medborgare är bra utbildningsmöjligheter genom hela livet. Utbildning är det i särklass mest avgörande för en individs möjlighet till ett rikt liv med delaktighet och påverkan i samhället samt valmöjligheter på en arbetsmarknad.

Jämlig skola

- Idag ser vi en alltmer ojämlig skola som inte lyckas i sitt uppdrag med att ge alla elever, oberoende av bakgrund, goda kunskaper och förutsättningar att gå vidare till högre studier eller komma in på arbetsmarknaden. En stor del av förklaringen till detta är att samhällets ökande bostadssegregering speglas också av elevernas sammansättning i skolklasserna men är också en effekt av det fria skolvalet. Föräldrarnas utbildningsbakgrund och ekonomi spelar roll hur väl en elev når kunskapsmålen men mycket forskning visar också att den likriktade sammansättningen av elever drar ned kunskapsresultaten, även för de med bäst förutsättningar.

- Socialdemokraternas grundläggande synsätt är att alla skolor ska vara bra skolor och att alla har rätt till en bra utbildning, oavsett var du bor eller hur resursstarka dina föräldrar är. För att alla skolor ska kunna möta varje elevs särskilda behov och för att varje elev ska kunna ta till sig kunskap och nå höga resultat, krävs det ett omtag i skolvalssystemet. Elever ska även fortsättningsvis kunna välja skola, men skolorna ska inte kunna välja sina elever.

- Samhället måste ta ett större ansvar för att kvaliteten i skolan håller en hög och jämlig nivå. En kunskapsbaserad norm bör råda för hur mycket en kommun som lägst bör satsa per elev. Det handlar både om att rikta resurser till skolor där sannolikheten för att eleverna når målen är låg men också om att sätta normer för uppförande och ordning.

- En regionalisering av gymnasieskolan bör övervägas för att garantera att kvaliteten upprätthålls och att resurserna används effektivt.

För att nå en jämlig skola ska socialdemokrater i Östergötlands partidistrikt under perioden 2019-2023 verka för att:

- Införa ett kommunalt sammanhållet skolvalssystem för alla skolor i en kommun.
- Det ska införas en bestämmelse om att huvudmän ska verka för allsidig social sammansättning
- att aktivt skolval ska införas
- Urvalsprinciperna ska vara densamma för kommunala och fristående skolor.

- 5 - Att kötid inte längre ska få användas som urvalsregel för fristående skolor, istället ska lottning tillåtas
- Att en utredning ska se över närhetsprincipen
- Införa en lägstanivå för hur många nyanlända elever varje skola ska ta ansvar för.
- Införa ett kommunalt veto vid etablering av friskolor.
- Att ett riktat statsbidrag till skolor införs, baserat på sannolikheten att eleverna når kunskapsmålen – är den låg blir beloppet per elev högt och vice versa
- 10 - Tillsätta utredningar för miniminivåer för hur mycket kommuner behöver satsa per elev, om en statlig finansiering ska införas samt om och hur gymnasieskolan ska regionaliseras.
- Förtydliga rektors ansvar för trygghet och studiero,
- Betona elevers respekt för skolans personal och för andra elever
- 15 - Betona att elever har ett eget ansvar för sitt skolarbete
- Kunskapspridning om vad som främjar trygghet och studiero

Vikten av tidiga insatser

20 Förskolan är en fantastisk pedagogisk verksamhet för de mindre barnen i samhället, som vi socialdemokrater ska vara stolta över och det är av stor vikt att vi fortsätter utveckla förskolan. I förskolans kreativa miljö får barnet, tillsammans med andra barn och pedagoger utveckla sin nyfikenhet och sin egen lust att lära. Leken och samspelet med andra barn utgör också en stor möjlighet till utveckling av språket och till gemenskap, oavsett kulturell och socioekonomisk bakgrund. Forskning visar att

25 barn som går i förskolan även når högre kunskapsresultat i skolan.

Även inom förskolan finns utmaningar för att nå en mer jämlik förskola. Precis som i skolan är det viktigt att alla barn, oavsett var barnet bor eller vilken bakgrund föräldrarna har, möts av en hög kvalitet i förskolans verksamhet. För att nå en jämlik förskola är personalens kompetens grundläggande. Utbildad personal är central för

30 förskolans kvalitet.

Att tidigt identifiera barnens behov och möta dem med pedagogiska insatser av hög kvalitet är viktigt för hur barnets fortsatta skolgång skall utvecklas och strukturerade och bra fritidsaktiviteter betydelsefullt för barnens förmåga till inläring och för deras välbefinnande.

35

För att alla barn ska få de tidiga insatserna de behöver ska socialdemokrater i Östergötlands partidistrikt under perioden 2019-2023 verka för att:

- 40 - Alla barn ska ha rätt till 30 timmar i förskolan per vecka.
- Allmän förskola från 2 års ålder införs för alla barn.
- Obligatorisk skolgång gäller från 6 års ålder till och med 18 år.

- Tidig kartläggning av elevers förutsättningar inom framför allt läsinlärning för att kunna förebygga att skolsvårigheter uppstår.
- Tidigt identifiera elever i behov av stöd och vidta effektiva åtgärder. Utgångspunkten bör vara att i första hand förebygga skolsvårigheter genom förebyggande individanpassade insatser
- Införa en läs- och skrivgaranti för lågstadiesbarn.
- Mer resurser avsätts till mer personal och mindre elevgrupper
- Nationella riktmärken för elevgruppernas storlek
- Anställa fritidsutvecklare som ansvarar för att utveckla skolans och fritidshemmens samarbete med kulturskola och föreningsliv.
- Skapa meningsfulla fritidsaktiviteter och göra fritidsverksamheten mer relevant för mellanstadieelever.

Fler kompetenta lärare

- 15 En förutsättning för en bra skola och en högkvalitativ utbildning är en kompetent lärare, en lärare som kan möta varje elevs individuella behov för att nå höga kunskapsresultat. För att fler ska söka sig till läraryrket behöver yrkets status höjas och ge kompetenta personer förutsättningar att skaffa sig behörighet. Lärare ska ges förutsättningar att utföra sitt arbete, att undervisa. Möjligheten att dela upp arbetet runt omkring på flera funktioner ska ses över. Statusen för läraryrket kommer också
- 20 att höjas då olika utvecklings- och karriärvägar blir tydliga. Även arbetssätt och det kollegiala lärandet inom skolan behöver utvecklas för en bättre arbetsbelastning och arbetsmiljö.

25 För att kunna rekrytera fler kompetenta lärare ska socialdemokrater i Östergötlands partidistrikt under perioden 2019-2023 verka för att:

- Insatser vidtas för att öka antalet behöriga, förstärka lärarutbildning, öka samverkan mellan lärosäten och skolhuvudmän samt att stärka forskningskapaciteten för att möta skolans och lärarutbildningarnas behov
- 30 - Göra det möjligt att som läraraspirant studera till lärare kombinerat med arbete
- En utbildningsgaranti för akademiker som vill bli lärare
- En bättre validering av ämneskunskaper för akademiker
- 35 - Fler högskoleutbildningar som ger ”dubbel examen”, dvs. också en lärarexamen.
- Nationella strukturer för utveckling- och karriärvägar för lärare och förskolelärare arbetas fram.
- Skapa förutsättningarna för lärare och rektorer att ägna sig åt sina kärnuppgifter, undervisning och skolledning, genom förenkling och
- 40 minskning av administrativa uppgifter, bl.a. genom digitaliseringens möjligheter.

- Staten såväl som huvudmännen ska visa återhållsamhet med att ålägga lärare och rektorer dokumentations- och redovisningskrav.
 - Utveckla fler funktioner/befattningar som t ex lärarassistenter i skolan för att avlasta lärare.
- 5
- Utveckla arbetssätt och det kollegiala lärandet i skolan.

Kunskapspåfyllnad hela livet

Majoriteten av östgötarna i yrkesför ålder kommer någon gång i sin karriär bygga på sin tidigare utbildning, antingen för att vidareutvecklas och spetsutbildas inom sitt yrke eller helt ändra yrkesbana. Orsaken till detta kan vara frivillig eller högst ofrivillig då man tvingats sluta på sitt tidigare arbete efter att verksamheten upphört eller ändrat inriktning. För att kunskapspåfyllnad hela livet ska vara möjlig är det viktigt att det finns bra och relevant vuxenutbildning som speglar samhällets behov.

För den enskilde ska det vara möjligt att byta spår i yrkeslivet och studiemedelssystemet bör utformas så att det underlättas.

Utbildningsplatserna på yrkeshögskolan inom bristyrkesbranscher behöver bli fler och ha en fortsatt tydlig samverkan med arbetsmarknadens aktörer så att de studerande snabbt får jobb efter avslutad utbildning. En prioriterad verksamhet är också att utveckla SFI-undervisningen för de nyanlända. Den ska möta varje enskild människas behov och sänka alla trösklar in på arbetsmarknaden. Två exempel är att införa SFI-undervisning på heltid, året runt och erbjuda SFI-studier på arbetsplatser. Enklare modeller för validering av tidigare erfarenheter och snabbspår in i på arbetsmarknaden behövs för alla. Krav på nyanlända att delta i SFI-undervisningen och att ta ansvar för att lära sig svenska bör införas.

För att utbildningsnivån ska lyckats höjas hos östgötarna är Linköpings Universitet en viktig part. I strävan att minska den sociala snedrekryteringen och öka andelen av befolkningen med universitetsutbildning är fler utbildnings- och forskarplatser viktiga. Även utbyggnaden av regionala lärcentra, som ökar möjligheten för distansstudier, är en betydelsefull satsning.

Alla människor behöver och känner lust till utveckling och bildning genom hela livet. Folkbildningen bör ges förutsättningar att verka nära människor och erbjuda detta.

För att alla östgötar ska få möjlighet till kunskapspåfyllnad hela livet ska socialdemokrater i Östergötlands partidistrikt under perioden 2019-2023

verka för att:

- Genomföra ett Kunskapslyft inom vuxenutbildning, yrkeshögskola, folkhögskola och högskola och samtidigt höja kvaliteten i utbildningen.
- Förbättra möjligheten för yrkesaktiva att utveckla sin kompetens genom nya modeller för studiefinansiering.

- Att en ny kompetensförsäkring mellan staten och arbetsmarknadens parter skapas för att garantera återkommande kompetensutveckling.
- Få fler platser på yrkesvux inom bristyrkesbranscher.
- Utveckla SFI-utbildningen så att den bättre möter varje individs behov.
- 5 - Att införa utbildningsplikt för nyanlända för att lära sig svenska och göra sig anställningsbar.
- Utveckla enklare modeller för validering av individens tidigare erfarenheter och kunskap.
- Få fler utbildnings- och forskningsplatser till Linköpings Universitet.
- 10 - Ge folkbildningen förutsättningar att möta den moderna människans behov av bildning.

15